

ใบความรู้ที่ ๑๐ เรื่อง วิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากสื่อออนไลน์
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง นิทานทองอิน ตอน นางพระโขนงที่สอง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง วิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากสื่อออนไลน์
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

การวิเคราะห์เรื่องที่ฟังและดู

ประเภทเรื่องที่ฟังและดู ในชีวิตประจำวัน สามารถสรุปประเภทได้ ดังนี้

๑. **สื่อโฆษณา** จะเป็นการสื่อให้คล้อยตาม อาจไม่สมเหตุสมผล ผู้ฟังต้องพิจารณาไตร่ตรองก่อนซื้อ

๒. **สื่อเพื่อความบันเทิง** เช่น เพลง, เรื่องเล่า ซึ่งอาจมีการแสดงประกอบด้วย ผู้ฟัง/ดู ต้องระมัดระวังด้วยการใช้วิจารณญาณประกอบการตัดสินใจก่อนที่จะซื้อหรือทำตาม

๓. **ข่าวสาร** ผู้ฟัง/ดู ต้องรู้จักแหล่งข่าว ผู้นำเสนอข่าว การจับประเด็น ความมีเหตุมีผล รู้จักเปรียบเทียบเนื้อหาจากที่มาของข่าวหลาย ๆ แห่ง เป็นต้น

๔. **ปาฐกถา** เนื้อหาประเภทนี้ผู้ฟังต้องมีสมาธิเพื่อจับประเด็นสำคัญให้ได้ และก่อนตัดสินใจเชื่อหรือนำข้อมูลส่วนใดไปใช้ประโยชน์ต้องมีความรู้พื้นฐานในเรื่องนั้น ๆ พอสมควร

๕. **สุนทรพจน์** สื่อประเภทนี้ส่วนใหญ่จะไม่ยาว และมีใจความที่เข้าใจง่าย ชัดเจนแต่ผู้ฟังจะต้องรู้จักกลั่นกรองสิ่งที่ดีเพื่อนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติ

แนวทางการฟังและดูอย่างสร้างสรรค์

๑. เข้าใจความหมายของคำ สำนวน ประโยคและข้อความที่บรรยายหรืออธิบาย

๒. เข้าใจลักษณะของข้อความว่ามีใจความสำคัญของเรื่อง ที่เป็นความคิดหลักโดยมากมักตรงกับหัวข้อเรื่อง

๔. รู้จักประเภทของเรื่องที่ฟังและดู ต้องแยกข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นของเรื่องและข่าว

๕. ติดตามเรื่องได้ตรงตามจุดประสงค์ของผู้เล่าหรือผู้เขียน บางคนต้องการให้ความรู้ บางคนต้องการโน้มน้าวใจ ผู้ฟังและดูต้องรู้จุดประสงค์ของเรื่องให้ได้ เพื่อจะได้จับใจความสำคัญได้

๖. ตั้งใจฟังและดูให้ตลอดเรื่อง พยายามทำความเข้าใจเรื่อง ยิ่งเรื่องยาว สลับซับซ้อนยิ่งต้องตั้งใจเป็นพิเศษและพยายามจับประเด็นสำคัญ

๗. สรุปใจความสำคัญ ชั้นสุดท้ายของการฟังและดูเพื่อจับใจความสำคัญก็คือสรุปให้ได้ว่า **เรื่องอะไร ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร**

การรู้เท่าทันสื่อ

คือ การที่เราไม่หลงเชื่อเนื้อหาที่ได้อ่าน ได้ยิน ได้ฟัง แต่สามารถคิดวิเคราะห์ ข้อสงสัยและรู้จักตั้งคำถามว่า สิ่งนั้นจริงหรือไม่จริง ใครเป็นคนให้ข้อมูล เขาต้องการสื่ออะไร หรือมีจุดมุ่งหมายแอบแฝงหรือไม่

องค์ประกอบของการรู้เท่าทันสื่อ

๑. การเปิดรับสื่อ การเปิดรับการเข้าใจ การวิเคราะห์สื่อ คือ การรู้เท่าทัน การเปิดรับสื่อของประสาทสัมผัส หู ตา จมูก ลิ้น สัมผัสของเรา ซึ่งเมื่อเปิดรับแล้วสมองจะสั่งการให้คิดและปรุงแต่งให้เกิดอารมณ์ต่าง ๆ ตามมา

การรู้เท่าทันสื่อในขั้นของการรับรู้อารมณ์ตนเองจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องแยกความคิด และอารมณ์ออกจากกันและความคิดจะทำให้เรารับรู้ความจริงว่า “อะไรเป็นสิ่งที่สื่อสร้างขึ้น” เป็นต้น

๒. การวิเคราะห์สื่อ คือ การแยกแยะองค์ประกอบในการนำเสนอของสื่อว่ามีวัตถุประสงค์อะไร

๓. การเข้าใจสื่อ คือ การทำความเข้าใจในสิ่งที่ สื่อนำเสนอ ซึ่งผู้รับสารแต่ละคน ก็จะมี ความเข้าใจสื่อได้ไม่เหมือนกัน ติความไปคนละแบบ ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ พื้นฐาน การศึกษา คุณสมบัติในการเรียนรู้ ตลอดจนการรับรู้ข้อมูลของแต่ละบุคคลที่ไม่เท่ากัน มาก่อน

๔. การประเมินค่า หลังการวิเคราะห์และทำความเข้าใจสื่อแล้ว เราควรประเมินค่า สิ่งที่สื่อนำเสนอว่ามีคุณภาพและคุณค่ามากน้อยเพียงใด ไม่ว่าจะ เป็นด้านเนื้อหา วิธีนำเสนอ เทคนิคที่ใช้ เป็นต้น